

Olimpia? Még vitázni sincs miről

JÁVOR BENCE **KÖVETÉS**

2017.02.01. 09:53 MÓDOSÍTVA: 2017-02-01 13:12:43

Az egyik legalapvetőbb félelem a budapesti olimpiával kapcsolatban, hogy a rendezés egyébként is kolosszális költségei az esetleges megvalósítás során elszállnának a végtelenbe. Ráadásul a közelgő [vizes világbajnokság példája](#) a legkevesbé sem megnyugtató. Gyárfás Tamás azt mondta, hogy [nagyjából 25 milliárdból](#) fogjuk kihozni, és most tartunk százmilliárd körül (nettó).

Nézzünk valami konkrétumot

Persze egy rosszul tippelő Gyárfás Tamás még nem indokolja, hogy lehurrogjuk a rendezés ötletét. A kérdés eldöntése ennél megalapozottabb döntést érdemel. De még mielőtt egyáltalán elkezdhetnénk vitázni róla, jó volna tudni, hogy mennyire vehetjük komolyan azokat a számításokat, amik szerint értelmes ötletnek tűnik belevágni.

Mindegy, hogy 1000 vagy 2000 milliárd forint szerepel a tervekben kiadásként, ha a szám teljesen téves.

Nagy szerencsénkre azonban van itt egy tétel, ami viszonylag objektív támpontot adhat. Számok, amikkel kalkulálhatunk, amikből levonhatunk bizonyos következtetéseket arra nézve, hogy mennyire hihetünk a pályázat becsléseinek.

Minden magyarnak 165 ezerbe kerülne az olimpia

Vagyis egy négytagú családnak 660 ezerbe. Csak az 10 milliárd, hogy pályázzunk. Ha mi rendezhetnénk, akkor egy csomó mindent meg kellene építeni, de sok minden amúgy is megvalósulna. Itt máris van egy kis káosz. De akar ön egyáltalán olimpiát Budapesten? [Tovább](#)

Ez pedig nem más, mint maga a rendezésre való pályázás költsége. Több szempontból is szerencsés választás ez, egyrészt itt rendelkezésünkre áll egy konkrét összeg és egy hozzá párosuló feladatkör, másrészt ez a szám nem

akárhonnan származik, hanem a 2024-es budapesti olimpiai rendezés legfontosabb dokumentumából, a [megvalósíthatósági tanulmányból](#).

Az egész pályázatunk erre a tanulmányra épül, ennek az adatai és számításai alapján mondták és mondják azt a döntéshozók, hogy Budapest és Magyarország a lehetőségeit tekintve alkalmas az olimpia megrendezésére, sőt ez jó üzlet volna, és ennek alapján igyekeznek meggyőzni az állampolgárokat, hogy sorakozzanak fel a kezdeményezés mögött.

Ha már ezt a viszonylag egyszerű tételt sem sikerült jól beárazni, akkor mi lesz az ezermilliárdos fejlesztésekkel? Amikor majd olyan nagyságrendekről beszélünk, amibe tényleg bele tud rokkanni egy ilyen kis ország. Vagyis egyáltalán nem mindegy, hogy a tanulmány első, legalább részben ellenőrizhető szakasza mennyire bizonyul pontosnak a gyakorlatban. Nem jó ötlet nekivágni a Párizs-Dakarnak, ha már a rajthoz menet is eltévedtünk.

Mi van a nagykönyvben?

A [megvalósíthatósági tanulmány](#) a PricewaterhouseCoopers munkája, a Miniszterelnökség 2015 áprilisában bízta meg a céget a feladattal. Azért pont a PwC-t, mert ez a cég készítette 2002-ben az akkor pályázni vágyott 2012-es olimpia megvalósíthatósági tanulmányát, majd dolgozta át négy, illetve nyolc évre rá (2016-ra, illetve 2020-ra aktualizálva), a Budapesti Olimpiai Mozgalom felkérésére. Ez a mostani átdolgozás különösen alapos munka lehetett, mivel a kormány [480 millió forintot fizetett érte](#), míg a BOM-nak 2006-ban még [47 millióért](#) elvégezte a feladatot a cég.

Galéria: Íjászközpont a Parlamentnél, strandröplabda a VárosligetbenFotó: MTI

A PwC egy masszív, 1372 oldalas munkát tett le az asztalra, ebben a pályázat költségeiről meglepően laza derűlátással így nyilatkozott: "A lehetséges budapesti pályázat költségvetése optimista becsléssel 35 M USD-re tehető, ami 10 Mrd Ft-nak felel meg". (Az összeg nettóban értendő.)

Jegyezzük meg jól ezt az összeget: 10 milliárd forint.

A tanulmány azt is meghatározza, hogy mit nevezünk pályázati költségeknek:

"A pályázati költségek a rendező város kiválasztásáig tartó időszak kiadásait tartalmazza, beleértve a pályázat előkészítésének, összeállításának, beadásának, valamint a pályázáshoz kapcsolódó marketing- és pr-tevékenység költségeit."

A megvalósítás

A 2024-es olimpiai pályázat levezénylése a Budapest 2024 Zrt. feladata. A társaságot a MOB és a Fővárosi Önkormányzat hozta létre 2015. december 1-én, 250 millió forintos tőzstőkével.

A társaságot egy hattagú igazgatóság vezeti, ennek tagja (egyben elnöke) Fürjes Balázs, kiemelt budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos, Mihók Attila (vezérigazgató) a Mediaworks volt vezetője (2015 tavaszáig), Schmitt Pál, volt NOB- és köztársasági elnök, valamint Bienerth Gusztáv, turisztikai feladatok

koordinálásáért felelős kormánybiztos, az úszószövetség új elnöke is. Bienérth nagyon jól ismerheti a budapesti pályázatot, az előző három változat készítése alatt (1994 és 2006 között) a PwC magyarországi, majd regionális vezetője volt. A Budapest 2024 természetesen kormányzati támogatásból valósítja meg feladatát. A megvalósíthatósági tanulmányból logikusan az következne, hogy ennek összege maximum 10 milliárd forint, ám itt azonnal egy meglepetés ér minket.

A Budapest 2024 üzleti tervében ugyanis nettó 15,0394 milliárd forint állami támogatás szerepel. Ezt a 2016-os és 2017-es évre kapja a társaság, köszönhetően egy [2015. december 23-i kormányhatározatnak](#). **Vagyis a nyáron elkészült és elfogadott tanulmányhoz képest hat hónappal később máris másfélszeres büdzsével vágtak a feladatnak.**

A társaság ebből két kormányhatározat alapján összesen 12,6 milliárd forint támogatást már meg is kapott, és még csak január van.

Bienérth Gusztáv turizmusért felelős kormánybiztos a budapesti olimpiai és paralimpiai pályázatról tartott nemzetközi sajtótájékoztatón a Rio de Janeiro-i Olimpiai Parkban 2016. augusztus 16-án.

Fotó: Czeglédi Zsolt / MTI

Már ekkora különbség is komoly kétségekre adhatna okot, elvégre ha a tanulmány hat hónap távlatában 50 százalék feletti hibahatárral funkcionál, akkor mi lesz itt hat-nyolc év múlva? Ám ennél egy kicsit még meredekebb a helyzet.

Átvállalt tételek

Először is ne feledjük, hogy vannak a pályázásnak olyan tételei, amikre nem a Budapest 2024 büdzséjéből költöttek. A NOB olcsón megúszta egy 11 millióért megrendelt "kommunikációs stratégiát megalapozó" közvélemény-kutatással, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium viszont 240 millióért vásárolt "kiegészítő szolgáltatást" a megvalósíthatósági tanulmányhoz. De magáért a megvalósíthatósági tanulmányért sem a Budapest 2024 Zrt. fizetett ki 480 milliót 2015 nyarán, különös tekintettel, hogy akkor még nem létezett.

Azaz a pályázat kezelésére felállított társaság 15,03 milliárdos büdzséjéhez képest 731 millió forint plusszal már biztos számolni kell.

Átlépett költségvetés

A Budapest 2024 szerződéseit vizsgálva azonban újabb érdekességre bukkanhatunk. A társaság által megkötött szerződések keretösszege ugyanis már most több, mint a teljes kétéves költségvetést jelentő 15,03 milliárd forint. Jelenleg 16,74 milliárd forintnál járunk (nettó).

A legnagyobb tétel a 7,25 milliárdért megrendelt külső tanácsadás, de a "Társadalmi párbeszéd az olimpiáért" kommunikációs kampány is belekerült összesen 5,31 milliárdba a nem egész két év alatt, és a nemzetközi reklámkampány médiavásárlása is elvitt 3 milliárdot. A maradékban benne van minden, az irodabérléstől kezdve (Residence 2 és Eiffel Palace, összesen 156,3 millió) az apróbb, de számos tanulmányokon és jelentéseken át a fordítási, jogi és egyéb szolgáltatásokra kifizetett díjakon keresztül a megannyi eszköz és szoftver bérléséig. Ki gondolná, hogy csak névjegyekre 7,8 millió forintot kell biztosítani? Az olcsóbb

kivitelű 120 forint darabja, míg az "élfestett" 160-ba kerül. A keretösszezből összesen 48 750 darabra futja a drágábbikból, csak legyen idő elosztogatni. Ami viszont nincs benne ebben a 16,74 milliárdos keretösszegben, az a 62 alkalmazott bérezése. Köztük három elnök, két alelnök és öt igazgató. Sem a Budapest 2024 Zrt. működésének végéig, azaz január 31-ig még megkötendő jó pár szerződés összege.

Sem a már megkötöttek további drágulása, pedig az eddigi példák alapján erre is számítani kell. A tanácsadás például 5,15 milliárdról emelkedett két lépcsőben 7,25 milliárdra (+40%), többek közt arra hivatkozva, hogy Róma visszalépett a rendezéstől. Ennél is nagyobb ment a 2016-os "társadalmi párbeszéd az olimpiáért" kommunikációs kampány, ami 700 millióval rajtolt, majd az opcionális 200 milliós kiegészítéssel 900 millióra nőtt, végül pedig felemelték 1,31 milliárdra (összesen +87%). Mindezt a római visszalépés mellett a közvélemény-kutatások előre nem látható eredményeivel, valamint a riói olimpiai sikerekkel indokolták. Vajon ha Hosszú behúzta volna a kétszáz hátat, még rádobnak 100 milliót? Nyilvánvaló, hogy az a 16,74 milliárd bőven több lesz még a szeptemberi döntésig, miközben a Budapest 2024 Zrt. teljes költségvetése elvileg 15 milliárd forint lenne. Adja magát a kérdés: hát ezt meg hogy lehet?

Sok, sok, sok pénz

A válasz egyszerű, egyben ijesztő. 2016 tavaszán ugyanis a magyar kormányzat gondolt egy nagyot, és az olimpiai pályázat támogatását [beemelte a tao-törvénybe](#) (és ezzel párhuzamosan a [sporttörvénybe](#)). "Az olimpiai pályázat támogatásának adókedvezménye" címmel 2016. március elsején elfogadott módosítás értelmében a magyarországi cégek társasági adójuk felajánlásával az olimpiai pályázat lebonyolításáért felelős nonprofit gazdasági társaságot is támogathatják, az olimpiai pályázat lebonyolításával összefüggésben felmerülő költségek fedezésére.

AKTÁK

[A budapesti olimpia](#)

Budapest pályázatot adott be a 2024-es nyári olimpiai játékok megrendezésére. A költségeket 774 milliárd forintra becsülték.

TOVÁBBI 212 CIKK AZ AKTÁBAN KÖVETÉS

Hogy milyen költségek merülhetnek még fel, ha már induláskor is legalább másfélszer akkora költségvetése volt a társaságnak, mint amennyibe a pályázat elvileg került, az rejtély.

De hogy ezekre pluszban még akár 19 milliárd(!) forintnyi tao-támogatást is költhet a Budapest 2024 Zrt., az egy kicsit erősnek tűnik. Pedig így van, a társaság által 2016-ban és 2017-ben beszédhető tao-támogatás maximális összege összesen 19 milliárd forint. Viszonyításképpen, ez közel a negyede az öt látványsportra (labdarúgás, jégkorong, kézi-, kosár- és vízilabda) jutó teljes idei tao-támogatásnak. Lehet, hogy a cégek nem ajánlanak fel végül ennyit, de ha a kormányon múlik, ezt még mind ráköltik a pályázatra.

A 10 milliárdosra becsült pályázati költség így akár 34,48 milliárdig is nőhet. És még egyszer: ez még csak a pályázás költsége.

További aggasztó részlet, hogy a sporttörvénybe kerülő módosításhoz odabiggyesztett 62/C. paragrafus elegánsan felszabadítja a Budapest 2024 Zrt-t az [államháztartási törvény](#) költségvetési támogatásokra vonatkozó ügyes-bajos rendelkezései alól, mint például közbeszerzés kiírásának kötelezettsége, vagy épp a kapott támogatással, illetve annak felhasználásával összefüggő adatok nyilvánossá tétele.

Azért az nem egy különösen biztató előjel az olimpia megrendezését illetően, hogy minden magyarázat nélkül több, mint megkétszerezik a Budapest 2024 Zrt. indokoltnál már amúgy is másfélszer nagyobb támogatását, és ezt a pluszpénzt még rögtön ki is vonják a szabályozás és a szigorúbb feltételek alól. Ennek megfelelően a pályázatra befutó tao-pénzekről az égvilágon semmi konkrétumot nem is lehet tudni. A szerződések keretösszegéből, ami ugye már most 1,3 milliárddal meghaladja a Budapest 2024 teljes tervezett költségvetését, viszont nagyon úgy tűnik, hogy már ebből a forrásból is költenek a pályázatra.

"Time for Budapest"

Aztán van még itt egy olyan dolog is, hogy a pályázat marketingkommunikációs költségeinek egy része megbújik a Magyar Turisztikai Ügynökség költségvetésében. Erről maga Princzinger Péter, az ügynökség fejlesztési vezérigazgató-helyettese számolt be a novemberi "Olimpia sok szempontból" konferencián. Előadása szerint a 2017-ben, mind a budapesti városmarketing, mind pedig az országmarketing az olimpiai pályázatra épül, és viszont. Az erre fordított pénzt nem lehet egészében az olimpiai pályázat költségeihez csapni, de részben erre is megy. Különösen, hogy nyilvánvalóan ez indokolta a tervezett program léptékét, illetve időzítését.

Fotó: Máthé Zoltán / MTI

"Ami azt illeti, valóban nem volt még ilyen mértékű marketing- vagy imázsépítő program. Csak a Budapest városkampány marketing-költségvetése meghaladja az 5 milliárd forintot, a Magyarország márkakommunikációra összesen rendelt forrás pedig nagyságrendileg megközelíti a 15 milliárd forintot. Tehát a következő évben körülbelül 20 milliárd forint lesz elkölve nemzetközi médiafelületeken" – [mondta](#) előadásában Princzinger.

Az országimázsról egyelőre nincs hír, viszont a kormány olimpiai pályázatot támogató határozatában a pályázattal összefüggő kormányzati feladatok közt rendelkeznek "egy Budapestet bemutató és népszerűsítő nemzetközi városkampány megtervezéséről és megvalósításáról". 2016 októberében meg is született a határozat a Budapest-kampány finanszírozására, 4,715 milliárd forint értékben. A

kampány a szeptember 15-i eredményhirdetését követően másfél hónappal le is zárul.

Nem számosítanék arányokat, de egy-két városimázsra menő milliárdot feltétlenül hozzácsaphatunk a pályázat költségeihez.

További ködös milliárdok

Nem beszéltünk még az említetteknel kevésbé tisztán, ám ettől még határozottan az olimpiai pályázatot is támogató pénzekről. Amiket azért fordítanak versenyek rendezésére és létesítmények építésére, mert ezzel növelik a pályázat esélyét.

Például arról a 2016. december 20-i [kormányhatározatról](#), ami különböző sportszövetségeknek juttat ilyesmikre összesen 4,2 milliárd forintot, azzal a konkrétan megnevezett céllal, hogy ezek a 2024 évi olimpiai pályázathoz kapcsolódnak. A kerékpárosok például 735 milliót kaptak, csak versenyszervezésre, az íjászok pedig összesen nettó 582 milliót, ebből 550 milliót egy íjászközpont létesítésére.

A döntés egyébként annyira meglepte magukat az íjászokat is, hogy a hírt csak 2017. január 17-én [tették közzé](#) honlapjukon, és kezdték el gyűjteni az ötleteket, hogy egész pontosan mit is építsenek. A szervezési és kommunikációs igazgató pedig egy [Facebook-hozzászólásban](#) kért tanácsokat a nagyközönségtől:

"Minden ötletet örömmel fogadunk. Akár elhelyezkedés, helyszín, terv, vagy ha tudtok olyan önkormányzati/honvédségi/bármilyen területet, ami alkalmas és olcsón megszerezhető".

Se helyszín, se tervek, se semmi, így állnak a bő 550 millió forintos projekttel, miközben a tervezgetésre nincs egy hónapjuk sem. Kérnek is mindenkit nagyon, hogy siessen, mert február 15-ig össze kell állítani a teljes körű költségtervet a

támogatás felhasználásáról. Valószínűleg nem így szerveznék a dolgot, ha nem a pályázat miatt kellene.

Galéria: Íjászközpont a Parlamentnél, strandröplabda a VárosligetbenFotó: MTI

Nem szóltunk továbbá a [Kemény Ferenc Programról](#), amire egyelőre 750 millió forintot csoportosítottak át, de ebből még akármennyi is lehet. Ebben a programban is olyan sportlétesítmények felépítése szerepel, amik a majdani olimpiát szolgálják, ám mi trükkösen úgy teszünk, mintha egyébként is szükség volna rájuk. Ezzel egyrészt csökken a rendezés költsége (papíron), másrészt a "takarékos olimpia" (Agenda 2020) szellemében rosszat tesz egy pályázat esélyeinek, ha túl sok létesítményt terveznek csak az olimpia miatt felhúzni.

Ezért bújjik meg 11 sportlétesítmény ebben a programban, közel 200 milliárd forint értékben. Elvileg május 31-ig le kell folytatni a tervpályázatot, azaz az olimpia 2024-es rendezéséről döntő szeptemberi eredményhirdetésig még erre is menni fog némi pénz, aztán majd kiderül, hogy utána mi lesz.

Mennyi az annyi?

Ha csak a már megkötött, és nyilvános szerződések összértékét nézzük, az is durván felül van a tervezettnél (ne feledjük, még csak most jön a hajrá).

A pályázat teljes összege pedig egészen biztosan a többszöröse lesz a forгатókönyvben vázoltaknak. Csak az a kérdés, hogy hányszorosan, de erről már csak feltételes módban lehet beszélni, amíg semmit sem tudunk a társasági pénzeiről. Ráadásul a városimázsra jutó összegekből is nehéz egyértelműen kalkulálni, a sportversenyekre és sportlétesítményekre jutókból meg még nehezebb.

Ha szuper-konzervatívan számolunk, és a sportszervezeteknek adott pénzeket teljesen kihagyjuk, a városimázs és társasági tekintetében pedig felezzük a lehetséges összegeket, továbbá nem kalkulálunk további bevont forrásokkal sem, akkor is 27,34 milliárdból jön ki a pályázat. Azaz közel háromszor annyiból, mint amennyiről szó volt. Játsszuk el gondolatban, hogy ez a rendezés ezermilliárdos nagyságrendű költségvetésével történik.

Ha pedig a legdrágább verzióval számolunk, úgy 40 milliárdba kerül a pályázat, vagy még többbe, nettó.

Mindezen sok pénz felhasználásával pedig azt az olimpiát szeretnénk elnyerni, aminek a megvalósíthatósága azon a tanulmányon alapszik, ami szerint ezt nagyjából 10 milliárdból meg lehetett volna oldani.

A Budapest 2024 Zrt. válaszai

Az olimpiai és paralimpiai pályázat költségvetését két évre nettó 15 milliárd forintban állapították meg. A kormányhatározat ezt az összeget biztosította a 2016-os és 2017-es évre. A pályázó városok között ez a legalacsonyabb költségvetés, Párizs és Los Angeles is többet költ a pályázatra. A nettó 15 milliárd forint költségvetésű forrásból a mai napig a Társaság nettó 7,48 milliárd forintot kapott meg.

(A válasz kapcsán megkérdeztük a Társaságot, hogy miként lehetséges ez, amikor az NFM támogatási szerződése egymagában 8 470 280 000 forint támogatást jelentett, amit 2016.01.01. és 2016.10.30. között kellett folyósítani.)

Mivel a pályázatot magáncégek támogatásai, szponzorációs és TAO források is segítik, a pályázatra valószínűleg nem szükséges a teljes forrás elköltése. Így

várhatóan az előre tervezett 15 milliárd forintos költségvetési támogatásnál kevesebb pénzt kell az olimpiai pályázatra fordítani. Így az olimpiai pályázat a tervezettnél olcsóbb lesz.

(A válasz kapcsán megkérdeztük a Társaságot, hogy meg lehetne-e tudni valamit a már megkapott, illetve még várt TAO forrásokról – ez a kérdés megválaszolatlanul maradt az első levelünkből –, illetve, hogy mennyivel tekinthető olcsóbbnak a pályázás költsége, ha nem a Budapest 2024 Zrt. állami támogatását költik rá, hanem részben a szintén közpénznek számító adókedvezményből finanszírozzák.)

Az igazgatósági tagok havi nettó 170.000 forint javadalmazásban részesülnek. Schmitt Pál igazgatósági tag lemondott a tiszteletdíjáról. A Társaság az igazgatósági tagoknak nem biztosít egyéb juttatást.